

Стандард 1. Структура студијског програма

Студијски програм садржи елементе утврђене законом.

Студијски програм Српска књижевност и језик са компаратистиком остварује се на Основним академским студијама које и трају четири године (осам семестара). Предмети су конципирани тако да студенти стичу знања из књижевне компаратистике на поступан, систематичан и истраживачки начин.

Тематика наставних садржаја на примарном плану бави се изучавањем историје и поетика српске књижевности, као и њиховим компаративним контекстом. Ове предметне области остварују се у курсевима из прегледа српске књижевности од најстаријих дана до двадесет првог века и изучавања поетика српске књижевности. Напоредо са овим садржајима, студенти проучавају и развој опште књижевности са теоријом књижевности, као и јужнословенске књижевности. На тај начин формира се повољан студијски оквир за квалитетан и свестран приступ компаративним изучавањима књижевности.

Настава српског језика студијски је обликована тако да студенти изучавају главне области историје српског језика и писма, као и савремени српски језик.

Трећу групу предмета чине курсеви Методике наставе књижевности и српског језика који у одговарајућем обиму омогућавају студентима стицање знања и вештина за обављање наставничког позива.

У изборним курсевима на свим нивоима студија студентима је омогућено да, према склоностима, интересовањима и у складу са професионалним потребама, продубљено изуче једну тематску област из компаративне књижевности, али и да српску књижевност, општу књижевност и јужнословенске књижевности студиозно изучавају у саодносу са другим уметностима, у односу са медијима (Интернет, филм, популарна култура). Усклађени са обавезним предметностима изучавања, изборни курсеви и садржински и начином рада мотивишу студенте за проучавање посебности српске књижевности у контексту јужнословенских и опште књижевности, а да знања, вештине и способности аплицирају на истраживачки начин.

Студије се одликују разноврснишћу метода којима се настава реализује: предавања, вежбања, менториски рад, семинарски радови, излагања, реферати (усмени и писани), презентације, хоспитовања, испитни часови.

Стандард 2. Сврха студијског програма

Студијски програм има јасно дефинисану сврху и улогу у образовном систему, доступну јавности.

Студије Српске књижевности и језика са компаратистиком остварују значајну улогу у

образовном систему, односно имају јасно дефинисану сврху и улогу образовном систему већ захваљујући природи садржаја изучавања. У контексту међународних интеграција ове студије представљају основу за сагледавање начина и путева којима су се друге, блиске или удаљене културе, повезивали у прошлости и садашњости са српском књижевно-уметничком традицијом, шта су од ње преузимале и стваралачки обрађивале, а у чему су допринеле на оригиналан начин и оствариле утицај на друге културе, посебно оне са јужнословенских простора. Познавање сопствене традије у контексту других традиција појачава свест о доприносу националног другим културама, али и објективном вредновању књижевноуметничких и научних садржаја.

Ове студије формирају разноврсне професионалне компетенције и на тај начин омогућавају студентима да се током, а наручито након завршетка основних студија, мастера или докторских студија укључе у живот друштва и наставе, да изучавањем вредности из књижевне и језичке традиције делују у области савремене културе, образовања и уметности. Упоредни сегмент образовања на овом студијском програму је и стицање професионалних компетенција за извођење наставе српског језика, односно српског језика и књижевности на оба образовна нивоа, односно у основној и средњој школи.

Сваки сегмент студијског програма доступан је јавности посредством сајта факултета, сајта предмета, као и индивидуалних сајтова наставника и сарадника. Такође, наставници и студенти факултета свој рад бележе и објављују у Годишњаку Катедре за српску књижевност са јужнословенским књижевностима који се редовно објављује.

Наставници и студенти студијског програма Српска књижевност и језик су активни учесници јавног и културног живота на бројним стручним и јавним трибинама, књижевним сусретима, семинарима стручног усавршавања, посредством учешћа у раду разноврсних жирија, у раду стручних и научних комисија, учешћем у научним пројектима, као и у другим културно-уметничким делатностима. Своје радове и резултате научноистраживачког рада наставници овог студијског програма публикују у стручним часописима од националног и међународног значаја.

Стандард 3. Циљеви студијског програма

Студијски програм има јасно дефинисане циљеве.

Циљеви студијског програма Српске књижевности и језика са компаратистиком су следећи:

- студиозно упознавање историје српске књижевности и њене поетике од најстаријих времена до почетка двадесет првог века
- систематично и прегледно стицање знања о општој књижевности и јужнословенским књижевностима
- стицање компаратистичких вештина приликом тумачења књижевних дела и изучавања књижевнонаучних теорија, методолошких праваца
- оспособљавање студената да на аргументован, објективан и научно заснован начин умеју да препознају елементе који се доводе у везу приликом компаративног приступа књижевности, да их стваралачки изучавају и продуктивно анализирају
- прегледно упознавање поетике књижевности, развоја књижевнонаучне методологије у националној и општој књижевности и у науци о настави

- усвајање знања о естетским вредностима којима се на научно поуздан и објективан начин вреднују појаве у области компаративног изучавања књижевности
- стицање знања из области историје језика, опште лингвистике и стандардног српског језика који се поуздано аплицирају и на стваралачки начин користе приликом изучавања и тумачења књижевноуметничких и књижевнонаучних појава
- развијање истраживачких ставова према предметностима студијског изучавања и остваривање истраживачког рада у области српске компаратистике
- развој савремене српске компаратистике
- формирање професионалних знања, умења и вештина које ће омогућити свестран увид у естетски значај и вредности књижевноуметничких текстова различитих жанрова и из различитих стваралачких епоха, са посебним нагласком на њихов компаративни значај
- кроз упознавање са методиком наставе у области књижевности и језика омогућити развој вештина и способности неопходних за квалитетно и истраживачко предавање предмета српски језик, односно српски језик и књижевност у основним и средњим школама
- развијање вештина у области познавања и коришћења свих доступних ресурса, извора информација и података који су стручни, научно релевантни и од значаја за достизање аргументоване потврде у студијским радовима
- аплицирање знања из блиских предметних области приликом компаративног изучавања књижевности
- оспособљавање и неговање научног подмлатка у предметним области компаратистике
- посредством активног учешћа наставника и студената у јавном и културном животу утицати на његово унапређивање
- поштовањем и уважавањем традиционалног књижевноуметничког и књижевнонаучног наслеђа градити нове приступе у компаративном проучавању књижевности.

Стандард 4: Компетенције дипломираних студената

Савладавањем студијског програма студент стиче опште и предметно-специфичне способности које су у функцији квалитетног обављања стручне, научне и уметничке делатности.

Студенти основних студија Српске књижевности и језика са компаратистиком биће оспособљени у следећим професионалним компетенцијама:

- детаљно ће познавати историју и поетику српске књижевности свих временских периода, од старијих књижевности – народна (усмена) књижевност, средњовековна књижевност и књижевност од ренесансе до рационализма, до новијих књижевности – српске књижевности осамнаестог, деветнаестог и двадесетог века;
- познаваће теорију књижевности, књижевнонаучну методологију и методiku наставе књижевности и језика;
- умеће да књижевнонаучна, методолошка и методичка сазнања примењују у интерпретацији књижевноуметничких и других текстова;
- познаваће детаљно општу књижевност, односно поетике, дела и ауторе историјског развоја опште књижевности од античког доба до средине двадесетог века;
- умеће да вреднују, стручно и на истраживачки начин да проучавају дела савремене српске и светске књижевне продукције у преводу, да стручно прате, коментаришу и

тумаче појаве, дела и актуелности из савремене књижевности, односно књижевности у покрету;

- умеће да стваралаштво српске књижевности поставе у контекст европских књижевности, те да га у том оквиру поредбено, односно компаративно свестрано проучавају;
- познаваће основна питања лингвистике;
- познаваће поуздано норму српског књижевног језика у складу са језичким компетенцијама одговарајућег нивоа које су уобичајено дефинисане нормативима о учењу језика;
- биће оспособљени да остварују стручно-просветни рад у настави језика и књижевности на оба школска нивоа, односно на основношколском и средњешколском нивоу; тако ће бити у прилици да методички професионално организују и изводе истраживачку активну наставу у складу са најсавременијим захтевима и достигнућима методике наставе књижевности и српског језика.

Стандард 5: Курикулум

Курикулум студијског програма садржи листу и структуру обавезних и изборних предмета и модула и њихов опис.

На основним академским студијама већина предмета је једносеместрална. Предметности које су према обиму и сложености изучавања интензивније, изучавају се у два семестра.

Студијски програм садржи обавезне и изборне предмете у обиму који је предвиђен Стандардима, а заступљени су у свим типовима планираних научних и наставних области.

Главне научне и наставне области које се изучавају у овом студијском програму: поетика српске књижевности, општа књижевност и компаратистика, јужнословенска компаратистика, српски језик и методика наставе књижевности и језика.

Изборни курсеви усаглашени су са главним курсевима тако што се дате научне и наставне теме проучавају продубљено с нагласком на компаративну перспективу проучавања српске књижевности. Поред тога, изборни курсеви студентима омогућавају да изуче основне области библиотекарства, које ће подржати њихов истраживачки рад, затим област интернета и других медија. Као и студенти других студентских програма на овом Факултету, и студенти ових студијских програма биће у прилици да изаберу академско-општеобразовне предмете и усаврше своја знања страних језике, друштвених и хуманистичких наука и других сродних дисциплина.

Стандард 6: Квалитет, савременост и међународна усаглашеност студијског програма

Студијски програм је усклађен са савременим светским токовима и стањем струке, науке и уметности у одговарајућем образовно-научном, односно уметничко-образовном пољу и упоредив је са сличним програмима на иностраним високошколским установама, а посебно у оквиру европског образовног простора.

Програм Групе за српску књижевност и језик са компаратистиком обликован је на основу најсавременијих теоријско-методолошких и практичних научних сазнања. Он израста из

традиције изучавања књижевности која је успостављена у ранијим раздобљима и подразумева извођење наставе у којој је, уз предметне професоре и сараднике, сваки студент креативан и активан учесник. Наставни програм редовно се иновира праћењем релевантне литературе (књиге, часописи, зборници научних радова, домаће и интернационалне електронске публикације). Програм је оптимално, колико год то дозвољава природа научне области, усаглашен са међународним стандардима извођења наставе компаратистике у матичним срединама. Његов крајњи циљ је оспособљавање студента да располаже и користи систематизована знања из историје и поетике српске књижевности, као и знања о норми српског стандардног језика, теорије књижевности, методике, опште књижевности, јужнословенске компаратистике и националне културе, комплементарно употребљивим и применљивим и у српском и у европском друштвеном и образовном контексту.

Стандард 7: Упис студената

Високошколска установа у складу са друштвеним потребама и својим ресурсима уписује студенте на одговарајући студијски програм на основу успеха у претходном школовању и провере њиховог знања, склоности и способности.

Право на упис стичу сви ученици који су завршили средњу школу или гимназију. Пријемни испит полаже се према процедури коју утврђује и организује Факултет. Кандидати полажу тест из граматике и језичке културе, као и писмени задатак из књижевности. Према оствареној ранг-листи успеха, кандидати стичу право уписа на прву годину студија у статусу студента на буџету или самофинансирајућег студента.

Стандард 8: Оцењивање и напредовање студената

Оцењивање студената врши се непрекидним праћењем рада студената и на основу поена стечених у испуњавању предиспитних обавеза и полагањем испита.

Полагање испита условљено је редовним похађањем наставе и испуњавањем предиспитних обавеза. Оне студенту доносе најмање 30 поена, а испит укупно има највише 100 поена. Оцењивање студената на Катедри за српску књижевност са јужнословенским књижевностима врши се на неколико различитих начина, у зависности од природе предмета (курса), а сагласно реализацији наставног плана и програма коју спроводе предметни професори. Генерално посматрано испити се полажу: писмено и усмено, пред двочланом комисијом коју чине председник испитне комисије (сарадник) и испитивач (предметни професор). Када се испит полаже у писаној форми испитивач који прегледа урађени задатак предлаже оцену и образлаже је, а сарадник се са тим саглашава. Када се испит полаже усмено испитивач поставља студенту унапред одређен број унапред одређених питања, а после одговора студента у договору са сарадником предлаже завршну оцену. Уколико се испит полаже и писмено и усмено, положени писмени део испита представља услов за излазак на усмени, с тим што коначна оцена укључује резултате оба дела испита.

На Катедри се испити могу полагати и по принципу обављених колоквијума који улазе у завршну оцену.

Стандард 9: Наставно особље

За реализацију студијског програма обезбеђено је наставно особље са потребним научним, уметничким и стручним квалификацијама.

На студијском програму Српска књижевност и језик са компаратистиком наставу остварују доктори наука (редовни, ванредни професори и доценти), магистри наука (асистенти и сарадници), сарадници у настави (други облици наставе). На свим предметима заступљено је наставно особље са свим потребним стручним квалификацијама. На изборним предметима наставници реализују специфичне курсеве којима повезују матичне предмете са европском и јужнословенском компаратистиком.

Стандард 10: Организациона и материјална средства

За извођење студијског програма обезбеђују се одговарајући људски, просторни, техничко-технолошки, библиотечки и други ресурси који су примерени карактеру студијског програма и предвиђеном броју студената.

За извођење студијског програма обезбеђени су сви неопходни ресурси.

Стандард 11: Контрола квалитета

Контрола квалитета студијског програма спроводи се редовно и систематично путем самовредновања и спољашњом провером квалитета.

Контрола квалитета се остварује према прописаним стандардима. Интерна евалуација остварује се на заседањима већа и анкетањем студената, а екстерна евалуација се остварује према стандардима Факултета и Универзитета.

Стандард 12: Студије на даљину

Студијски програм заснован на методама и технологијама образовања на даљину подржан је ресурсима који обезбеђују квалитетно извођење студијског програма.

Високошколска установа може организовати студијски програм на даљину за сваку област и свако образовно-научно и образовно-уметничко поље, ако наставни садржај, подржан расположивим ресурсима, може квалитетно усвојити кроз студије на даљину и ако се обезбеђује исти ниво знања дипломираних студената, иста ефикасност студирања и исти ранг (квалитет) дипломе као и у случају уобичајеног начина реализације студијског програма.

Због специфичности наставно-научног садржаја студијског програма Српска књижевност и језик не може се обезбедити квалитетно усвајање садржаја образовањем на даљину. Међутим, у дугорочној перспективи и уз обезбеђење одговарајућих ресурса, могуће је организовати перманентно образовање на даљину професора и наставника српског језика и књижевности.